

EN FRI AGENT

JOHN LE CARRÉ

EN FRI AGENT

Översättning av
Hans-Jacob Nilsson

ALBERT BONNIERS FÖRLAG

www.albertbonniersforlag.se

ISBN 978-91-0-018054-6

Originalalets titel: *Agent Running in the Field*

Copyright © 2019, David Cornwell

Omslag: Lotta Köhlhorn & Söner

Omslagsillustration: Matt Taylor

Tryck: ScandBook UAB, Litauen 2019

TILL JANE

I

Vårt möte var inte planerat. Inte av mig, inte av Ed, inte av några av de dolda händer som antogs dra i trådarna bakom honom. Jag var ingen måltavla. Ed var inte övertalad till det. Vi var varken hemligen eller antagonistiskt iakttagna. Han gav mig en idrottslig utmaning. Jag godtog den. Vi spelade. Det fanns ingen bakomliggande plan, ingen konspiration, inget samspel bakom ryggen med några andra. Det finns händelser i mitt liv – enbart ett fåtal numera, det medges – som bara ger utrymme för en version. Vårt möte var en sådan händelse. Jag ändrade inte min redogörelse för det en enda gång under hela tiden som de bad mig att upprepa den.

Det är en lördagseftermiddag. Jag sitter i Athleticus Club i Battersea där jag är hederssekreterare – en i stort sett betydelselös titel – i en däckstol med stoppade dynor bredvid inomhuspoolen. Klubbrummet liknar en hög grotta med synliga takbjälkar, del av ett ombyggt bryggeri, med en swimmingpool i ena änden och en bar i den andra, och en korridor mellan dem som leder till herr- och damavdelningarna med omklädningsrum och duschutrymmen.

Där jag sitter vänd mot poolen har jag baren i ryggen. Bakom baren ligger salongen, sedan foajén och entrén ut mot gatan. Från min position kunde jag därför inte se vilka som kom in i salongen eller stod i foajén och läste på anslagen, bokade banor eller antecknade sig på turneringsstegen. Det är livlig trafik i

baren. Unga flickor och deras beundrare i bassängen plaskar och pratar högljutt.

Jag har mina badmintonkläder på mig – shorts, T-tröja och ett par nya stötdämpande träningsskor. Jag köpte dem för att lindra påfrestningen på vänster vrist som börjat ömma efter en utflykt i de estniska skogarna en månad tidigare. Efter flera omfattande utlandsuppdrag njuter jag av en välförtjänt hemförlovning. Det vilar ett mörkt moln över mitt yrkesmässiga liv som jag gör mitt bästa för att inte tänka på. På måndag väntar jag mig att bli förklarad överflödig. Tja, inte mycket att göra åt, försöker jag intala mig själv. Jag ska snart fylla fyrtiosju, jag har haft goda år, jag har alltid känt till förutsättningarna, så jag har inget att klaga på.

Så mycket större är därför trösten i vetskapen om att jag, trots årens gång och en krånglande vrist, kan fortsätta att kalla mig klubbmästare efter att så sent som förra lördagen ha säkrat singeltiteln mot en skicklig yngre spelare. Singeltitlarna betraktas allmänt som förbehållna snabbfotade tjuugoåringar, men än så länge har jag lyckats hålla dem stängden. Och i enlighet med klubbens traditioner har jag som nykrönt mästare framgångsrikt hävdat mig i en vänskapsmatch mot mästaren i vår rivaliserande klubb på andra sidan floden i Chelsea. Och här sitter han nu bredvid mig med en öl i handen efter matchen, en lovande och atletisk ung indisk advokat. Jag var hårt pressad till de allra sista poängen när erfarenheten och en del tur gav mig övertaget. Kanske kan dessa enkla fakta bidra till att förklara min välvilliga sinnesstämning i det ögonblick när Ed trädde in i mitt liv, och min känsla, om än tillfällig, av att det fanns ett liv efter att ha blivit överflödig.

Min besegrade motståndare och jag sitter och samtalar vänskapligt med varandra. Ämnet, erinrar jag mig som om det vore igår, var våra fäder. Det visade sig att båda hade varit entusiastiska badmintonspelare. Hans hade varit tvåa i allindiska mästerskapen. Min hade under en lyckosam säsong

varit brittisk armémästare i Singapore. Medan vi utbyter minnesbilder på detta angenäma sätt ser jag Alice, vår receptionist och bokhållare från Karibien, komma fram mot mig i sällskap med en mycket lång men än så länge intetsägande ung man. Alice är sextio år, vimsig, korpulent och ständigt lite andfådd. Vi är de två äldsta medlemmarna i klubben, jag som spelare, hon som stöttepelare. Alltid när jag har varit stationerad utomlands har vi skickat julkort till varandra. Mina är skämtsamma och fräcka, hennes är gudfruktiga. När jag säger "komma fram mot mig" menar jag att eftersom de ansatte mig bakifrån med Alice i spetsen, så var de först tvungna att avancera och sedan vända sig mot mig, vilket de lyckades göra med komisk samtidighet.

"Mister Sir Nat, sir", yttrar Alice med ett mycket ceremoniöst tonfall. För det mesta är jag Lord Nat för henne, men den här kvällen är jag en vanlig sir. "Den här mycket stilige och artige unge mannen vill gärna tala med er *högst* privat. Men han vill inte *störa* er i er stund av ära. Han heter *Ed. Ed*, får jag presentera *Nat*."

I mitt minne står Ed en lång stund ett par steg bakom henne, den här över en och åttio länge, tafatte, glasögonprydde unge mannen med en utstrålning av ensamhet omkring sig och ett förläget halvleende. Jag minns hur två konkurrerande ljuskällor belyste honom – de orangefärgade lysrören i baren som begjuter honom med en himmelsk glöd, och bakom honom lamporna runt bassängen som får honom att avteckna sig i överdimensionerad silhuett.

Han kliver framåt och blir verklig. Ett långt klumpigt steg, vänster fot, höger fot, halt. Alice jäktar iväg. Jag väntar på att han ska säga något. Jag samlar mina anletsdrag i ett tålmodigt leende. En och nittio, minst, med mörkt rufsigt hår, stora bruna granskande ögon som glasögonen skänker ett djupsinnigt drag, och det slags knälånga sportshorts som är vanliga på seglare eller söner till rika föräldrar i Boston. Ålder kring tjugofem år,

men med en utstrålning av evig student, så det kan mycket väl vara både mindre eller mer.

”Sir?” säger han till slut i frågande ton, men inte enbart respektfullt.

”Nat, om du inte har något emot det”, rättar jag honom med ett nytt leende.

Han låter det sjunka in. Nat. Överväger det. Rynkar sin spetsiga näsa.

”Ja, jag heter *Ed*”, säger han och upprepar Alices upplysning för min skull. I det England som jag nyligen återvänt till använder ingen efternamn.

”Hej *Ed*”, svarar jag glatt. ”Vad kan jag hjälpa dig med?”

Ett nytt uppehåll medan han tänker efter. Sedan kommer det i en fors – ”Jag vill spela mot dig. Du är ju mästare, va? Problemet är bara att jag är alldeles ny i klubben. Gick med förra veckan. Alltså. Jag har skrivit in mig på turneringsstegen och allt det där, men den tar ju flera jäkla *månader*” – när orden bryter sig loss ur sin fångenskap. Sedan en paus medan han ser på oss i tur och ordning, först på min sympatiske motståndare, sedan tillbaka på mig.

”*Alltså*”, fortsätter han och försöker övertala mig trots att jag inte har motsatt mig någonting. ”Jag kan inte klubbreglerna, va?” – med en röst som höjs i förtrytelse. ”Vilket inte är mitt fel. Jag frågade bara Alice. Och *hon* sa: Fråga honom själv, han bits inte. Så jag frågar.” Och för det fall att någon ytterligare förklaring behövdes: ”För jag har sett dig spela. Alltså. Och jag har slagit några spelare som du har slagit. Och en eller två som har slagit dig. Jag är rätt säker på att jag kan ge dig en match. En bra match. Alltså. En *riktigt* bra match, faktiskt.”

Och själva rösten, som jag nu har fått ett tämligen gott prov på, den plötsliga forsen? I den gamla ärevördiga brittiska sällskapsleken där det gäller att placera våra landsmän på den sociala rangstegen med utgångspunkt från deras diktion är jag i bästa fall en dålig bedömare, efter att ha tillbringat en alltför

stor del av mitt liv utomlands. Men för min dotter Stephanies öra – hon är en alltid lika ivrig förespråkare för jämlikhet – skulle Eds diktion ha passerat som *fullt godtagbar*, vilket inte gav något ovedersägligt belägg för internatskola.

”Får jag fråga var du spelar, Ed?” undrade jag, en standardfråga bland oss.

”Överallt. Där jag kan hitta en hyfsad motståndare. Alltså.” Och så vid närmare eftertanke: ”Sen hörde jag att du var medlem här. Hos en del klubbar kan man betala för att få spela. Men inte i den här. Här måste man bli medlem först. Det är rena svindleriet, enligt min mening. Så då blev jag det. Kostade en jävla förmögenhet, men ändå.”

”Tja, beklagar att du var tvungen att punga ut”, svarar jag så gemytligt jag kan och tillskriver hans generöst erbjudna ”jävla” en viss nervositet. ”Men om du vill gå en match, så gärna för mig”, tillägger jag, medveten om att samtalen i baren är på väg att tystna och att huvuden börjar vridas åt vårt håll. ”Låt oss bestämma ett datum någon gång. Jag ser fram emot det.”

Men det räcker inte alls för Ed.

”Så när tror du att det skulle funka för dig? På riktigt. Inte bara *nån gång*”, hasplar han ur sig, och får ett antal skratt från baren som av hans min att döma irriterar honom.

”Ja, det kan inte bli på ett par tre veckor, Ed”, svarar jag sanningsenligt nog. ”Jag har en viktig angelägenhet som väntar på mig. En länge eftersatt familjesemester, i själva verket”, tillägger jag i hopp om ett leende, men får bara en uttryckslös blick till svar.

”När är du tillbaka då?”

”Lördag om fjorton dagar, om vi inte har brutit någonting. Vi ska åka skidor.”

”Var då?”

”I Frankrike. Nära Megève. Åker du skidor?”

”Har gjort. I Bayern. Vad sägs om söndagen efter?”

”Det måste nog tyvärr bli en vardag, Ed”, svarar jag bestämt

eftersom familjehelgerna, nu när Prue och jag kan komma i åtnjutande av dem, är sakrosankta och idag är ett sällsynt undantag.

”Så en vardag med början på måndag om tre veckor då, va? Vilken? Välj en. Du får bestämma. Mig gör det detsamma.”

”En *måndag* skulle nog passa mig bäst”, föreslår jag eftersom Prue är upptagen med kostnadsfri rådgivning på sitt juristkontor på måndagseftermiddagarna.

”Måndag om tre veckor då. Klockan sex? Sju? När då?”

”Tja, säg vilken tid som passar *dig* bäst”, föreslår jag. ”Mina planer är lite oklara” – som att jag antagligen kommer att vara utslängd på gatan vid det laget.

”Ibland blir jag tvungen att jobba över på måndagar. Vad sägs om åtta? Passar det med åtta för dig?”

”Åtta passar mig bra.”

”Är bana ett okej för dig om jag kan få den? Alice säger att de inte gärna bokar in banor för enskilda matcher, men det är annorlunda med dig.”

”Det går bra med vilken bana som helst för mig, Ed”, försäkrar jag honom till fler skrattsalvor och smattrande applåder från baren, förmodligen för hans ihärdighet.

Vi utbyter mobilnummer, alltid ett litet dilemma. Jag ger honom familjenumret och föreslår att han ska messa mig om det blir något problem. Han föreslår detsamma för mig.

”Och du, Nat?” – den överspända rösten får plötsligt ett mjukare tonfall.

”Vad då?”

”Ha en riktigt skön familjesemester, okej?” Och för det fall att jag skulle ha glömt bort det: ”Måndag om tre veckor. Åtta på kvällen. Här.”

Nu klappar alla och skrattar när Ed lyfter hela sin långa och magra högerarm till en sorglös avskedshälsning och joggar iväg till herrarnas omklädningsrum.

”Någon som känner honom?” frågar jag.

Bara huvudskakningar. Tyvärr, kompis.

"Någon som har sett honom spela?"

Tyvärr igen.

Jag gör min besökande motståndare sällskap till foajén och sticker på vägen tillbaka till omklädningsrummet in huvudet genom kontorsdörren. Alice sitter böjd över sin dator.

"Ed vem då?" frågar jag henne.

"Shannon", intonerar hon utan att lyfta på huvudet. "Edward Stanley. Enskilt medlemskap. Genom stående överföringsuppdrag, Londonbo."

"Yrke?"

"Mr Shannon är *researcher* till yrket. *Vem* han ägnar sin research åt uppger han inte. *Vad* han ägnar sin research åt uppger han inte."

"Adress?"

"Hoxton i Hackney. Där mina två systrar och min kusin Amy bor."

"Ålder?"

"Mr Shannon är *inte* berättigad till juniormedlemskap. Hur mycket som skiljer säger han inte. Det enda jag vet är att han är ute efter dig, tar sig över hela London på cykel bara för att utmana södra stans mästare. Han har hört talas om dig och nu har han kommit för att fälla dig, precis som David fällde Goliat."

"*Sa* han det?"

"Det han inte sa har jag anat mig till i mitt eget huvud. Du har varit singelmästare alltför länge för din ålder, Nat, precis som Goliat. Vill du veta vilka hans föräldrar är? Hur stort lån han har på lägenheten? Hur många år han har suttit inne?"

"Godnatt, Alice. Och tack."

"Jag ber att få önska dig också en god natt, Nat. Och ge mina varmaste hälsningar till din Prue. Och gå inte och bli osäker för den där unge mannens skull. Du kommer att sätta honom på plats, som du alltid gör med de där snorvalparna."

2

Om det här vore en officiell personakt skulle jag börja med Eds fullständiga namn, föräldrar, födelseort och -datum, yrke, religiös och etnisk tillhörighet, sexuell läggning och alla övriga uppgifter av betydelse som saknades i Alices dator. Som det nu är börjar jag med mina egna.

Jag är döpt till Anatolij, senare angliserat till Nathaniel, förkortat till Nat. Jag är en och sjuttiofem lång, slätrakad, med tovtigt hår på väg att gråna, gift med Prudence, jurist och delägare i en gammal och ansedd advokatbyrå i London, men mest engagerad i kostnadsfri rådgivning för ömmande fall.

Jag är smärt, Prue säger *mager*. Jag gillar all slags idrott. Förutom att spela badminton och springa tränar jag en gång i veckan på ett gym som inte är öppet för allmänheten. Jag besitter en *oborstad charm* och en *världsmans lättillgängliga öppenhet*. Jag är till utseende och uppträdande en *arketypisk britt*, med *snabb uppfattnings- och övertalningsförmåga*. Jag har *lätt att anpassa mig till förändrade omständigheter* och har *inga oöverkomliga moraliska skrupler*. Jag kan vara *hetlevrad* och jag är *inte på minsta sätt immun mot kvinnlig fägring*. Jag är *inte särskilt lämpad för skrivbordsarbete eller en stillasittande tillvaro*, vilket är tidernas underdrift. Jag kan vara *egensinnig* och *underkastar mig inte alltid disciplinens krav*. Detta kan vara *både en nackdel och en fördel*.

Jag citerar ur min tidigare arbetsgivares hemliga rapporter om mina insatser och min allmänna vandel under de senaste tjugofem åren. Det kan också vara värt att nämna att jag i

kritiska lägen *förmår uppvisa den kallblodiga kyla som krävs*, fast vem som kräver det och i vilken grad berörs inte närmare. Å andra sidan har jag ett *lätt handlag och en vinnande personlighet som inger förtroende*.

På ett mer alldagligt plan är jag en brittisk undersåte av blandad härkomst, enda barnet fött i Paris till min framlidne far som vid tiden för min tillkomst var en medellös major i Scots Guards med kommendering vid NATO:s högkvarter i Fontainebleu, och till min mor som var dotter till emigrerade föräldrar i en obetydlig vitrysk adelssläkt med hemvist i Paris. I *vitrysk adelssläkt* ingick också en god portion tyskt blod på faderns sida som hon omväxlande åberopade sig på eller förnekade som hon fann för gott. Enligt vad historien förtäljer träffades paret första gången på en mottagning som hölls av de sista resterna av den självutnämnda ryska regeringen i exil, vid en tidpunkt då min mor fortfarande kallade sig konststuderande och min far närmade sig de fyrtio. När morgonen kom var de förlovade – eller det är i alla fall vad min mor har berättat, och med tanke på hur hennes liv har gestaltat sig för övrigt har jag ingen anledning att tvivla på hennes ord. Efter min fars avsked från det militära – hastigt påtvingat eftersom han vid tidpunkten för sin förälskelse hade en hustru och andra belastningar – slog sig det nygifta paret ned i parisförorten Neuilly i ett vackert vitt hus förvärvat av mina morföräldrar, där jag snart föddes och därigenom gjorde det möjligt för min mor att ägna sig åt andra förströelser.

Slutligen måste jag nämna den ståtliga, allvisa person som var min älskade språklärare, barnskötare och *de facto* guvernant, madame Galina som påstod sig vara en fördriven grevinna från Volgaregionen i Ryssland med blodsband till ätten Romanov. Hur hon överhuvudtaget hamnade i vårt disharmoniska hushåll är oklart för mig, men min bästa gissning är att hon var en avlagd älskarinna till en äldre släkting på min mors sida, vilken efter att ha flytt från Leningrad, som staden hette då, och skapat

sig en andra förmögenhet som konsthandlare, ägnade sitt liv åt att förse sig med vackra kvinnor.

Madame Galina var minst femtio år när hon anlände till vårt hushåll, mycket rund med ett lekfullt leende. Hon klädde sig i långa klänningar av frasande svart siden och sydde sina egna hattar, och bodde i våra två vindsrum med allt hon ägde här i världen: sin grammofon, sina ikoner, en becks svart målning av den heliga jungfrun som hon hävdade var av Leonardo, och kartong efter kartong med gamla brev och fotografier av kejsartidens unga furstar och furstinnor omgivna av hundar och betjänter i snön.

Madame Galinas stora passion näst efter mitt personliga välbefinnande var språk, av vilka hon talade flera. Jag hade nätt och jämnt lärt mig bemästra grunderna i det engelska skriftspråket innan hon började öva det kyrilliska alfabetet med mig. Våra godnattsagor utgjordes av samma berättelser i växelföljd, varje kväll på ett nytt språk. Vid sammankomster i Paris hastigt krympande koloni av ryska emigranter och flyktingar från Sovjetunionen uppträdde jag som hennes polyglotta underbarn. Det sägs att jag talar ryska med fransk intonation, franska med rysk intonation, och en hjälplig tyska med påverkan från båda språken. Mitt engelska uttal är däremot, på gott och ont, helt och hållet min fars. Jag har fått höra att jag till och med har hans skotska kadenser, om än inte de berusade vrål som ackompanjerade dem.

När jag var tolv år dukade min far under av cancer och tungsinne, och med madame Galinas hjälp satt jag vid hans dödsbädd, under det att min mor var upptagen på annat håll med den förmögnaste av sina beundrare, en belgisk vapenhandlare som jag inte hade mycket till övers för. I det olustiga triangelförhållande som följde på min fars bortgång ansågs jag överflödigt och sändes iväg till den skotska gränsen, där jag tillbringade skolfrierna hos en dyster faster och resten av året i en spartansk internatskola på höglandet. Trots att skolan gjorde sitt bästa för

att inte undervisa mig i några teoretiska ämnen lyckades jag komma in vid ett universitet i Englands industriella Midlands, där jag tog mina första stapplande steg med det motsatta könet och ett medelmåttigt betyg i slaviska språk.

Jag har under de senaste tjugofem åren tjänstgjort inom den brittiska underrättelsetjänstens utrikesavdelning – ”Kontoret” för de invigda.

*

Än i denna dag framstår min rekrytering till underrättelsetjänsten som något förutbestämt, för jag kan inte minnas att jag någonsin övervägt eller önskat mig en annan karriär, utom möjligtvis som badmintonspelare eller bergsklättrare i Cairngorms. Från det ögonblick då min handledare på universitetet över ett glas varmt vitt vin försiktigt frågade mig om jag någonsin hade övervägt att göra något ”lite hysch-hysch för mitt land”, genomfors jag av en lycklig stöt av igenkänning och återfördes i minnet till en mörk lägenhet i Saint-Germain som madame Galina och jag hade besökt varje söndag fram till min fars död. Det var där jag första gången fylldes av spänningen i att höra det låga sorlet av antibolsjevikiska konspirationer när mina halvkusiner, styvmorbröder och vildögda gammelmstrar utbytte viskande budskap från hemlandet som få av dem någonsin satt sin fot i; och sedan, när de blev medvetna om min närvaro, fick mig att svära på att hålla tyst oavsett om jag förstod de hemligheter jag inte borde ha fått höra eller ej. Det var också där som min fascination för Björnen, som jag hade blodsband till, väcktes – för hans mångskiftande uppenbarelser, väldiga makt och outgrundliga vägar.

Ett anspråkslöst brev singlar ner genom mitt brevinkast och anmodar mig att inställa mig i en portikförsedd byggnad nära Buckingham Palace. Bakom ett skrivbord stort som ett kanontorn sitter en pensionerad amiral och frågar mig vilka idrotter

jag ägnar mig åt. Jag svarar badminton och han blir synbart rörd.

”Vet ni att jag spelade badminton med er käre far i Singapore, och att han fullkomligt sopade banan med mig?”

Nej, sir, säger jag, det visste jag inte, och undrar om jag borde be om ursäkt å min fars vägnar. Vi måste ha talat om annat också, men jag har inget minne av det.

”Och var ligger han *begravd*, er stackars far?” undrar han när jag reser mig för att gå.

”I Paris, sir.”

”Åh, jaha. Lycka till.”

Jag har blivit tillsagd att infinna mig på Bodmin Parkways järnvägsstation med ett nummer av förra veckans *Spectator* i handen. Efter att ha upptäckt att alla osålda exemplar har returnerats till distributören stjal jag ett från ett bibliotek i närheten. En man med en grön trilbyhatt frågar mig när nästa tåg till Camborne avgår. Jag svarar att jag tyvärr inte kan uppplysa honom om det eftersom jag är på väg till Didcot. Jag följer efter honom på avstånd till bilparkeringen där en vit skåpbil väntar. Efter tre dagar av outgrundliga frågor och flotta middagar där mina sociala färdigheter och förmåga att tåla alkohol testas ställs jag inför den samlade styrelsen.

”*Jaha, Nat*”, säger en gråhårig kvinna som sitter mitt i raden vid bordet. ”Nu när vi har frågat dig allt vi vill veta om dig, är det kanske något du vill fråga *oss* om, som omväxling?”

”Ja, det är det faktiskt”, svarar jag, efter att först ha gett intryck av att fundera allvarligt på frågan. ”Ni har frågat mig om ni kan lita på min lojalitet, men kan jag lita på *er*?”

Hon ler, och snart ler alla vid bordet tillsammans med henne: samma sorgsna, förslagna, inåtvända leende som är det närmaste underrättelsetjänsten kommer ett erkännande.

Snabbtänkt under press. Latent aggression god. Rekommenderad.

*

Samma månad som jag slutförde min grundutbildning i den hemliga underrättelsetjänstens konster hade jag den stora lyckan att träffa Prudence, min blivande hustru. Vårt första möte var inte lovande. Vid min fars död hade en mindre armé av skelett rasat ut ur familjegarderoben. Halvbröder och halvsystrar jag aldrig hört talas om ställde krav på tillgångar som sedan länge länsats av deras skotska förvaltare. En vän rekommenderade en advokatbyrå i City. Efter att ha lyssnat på mina beklaganden i fem minuter tryckte den äldre delägaren på en ringknapp.

”En av våra allra bästa unga advokater”, försäkrade han mig.

Dörren gick upp och en kvinna i min egen ålder steg in. Hon var klädd i en respektingivande svart kostym av det slag som favoriserades av det juridiska skräet, ett par lärarinneaktiga glasögon och grova svarta militärkängor på mycket små fötter. Vi skakade hand. Hon studerade mig inte närmare. Till ljudet av marschkängornas steg ledde hon mig till ett kontorsbås med Ms P. Stonewall jur. kand. på det frostade glaset.

Vi sätter oss mitt emot varandra, hon stryker med allvarsam min in sitt kastanjebruna hår bakom öronen och tar upp ett gult skrivblock ur en skrivbordslåda.

”Ert yrke?” frågar hon.

”Medlem av utrikesförvaltningen”, svarar jag och rodnar av någon okänd anledning.

Efter det minns jag bäst hennes raka rygg och beslutsamma haka och en liten solstråle som lekte med de fina håren på hennes kind medan jag redogjorde för den ena solkiga detaljen efter den andra i vår familjesaga.

”Får jag kalla dig Nat?” frågar hon mot slutet av vårt första möte.

Det får hon.

”Jag kallas allmänt för *Prue*”, säger hon, och vi fastställer datum för ett nytt möte två veckor senare, då hon, med samma neutrala tonfall, delger mig resultatet av sina efterforskningar:

”Nat, jag måste informera dig om att ifall alla de omtvista-

de tillgångarna efter din avlidne far skulle överlämnas till dig imorgon dag skulle det inte finnas tillräckliga medel ens för att betala min byrås arvode, än mindre för att betala de utstående fordringarna på dig. *Emellertid*”, fortsätter hon innan jag hinner förklara att jag inte önskar besvära henne mer, ”så avsätter vi inom byrån resurser för att kunna åta oss ömmande och behjärtansvärda fall på en kostnadsfri basis. Och det gläder mig att kunna informera dig att byrån har beslutat att införliva ditt fall i den kategorin.”

Hon behöver ett nytt möte om en veckas tid, men jag är tvungen att skjuta upp det. En lettisk agent måste infiltreras i en av Röda arméns signalförband i Belarus. Vid återkomsten till England ringer jag upp Prue och bjuder ut henne på middag, bara för att bli strängt tillrättavisad om att det är advokatbyråns policy att alla klientrelationer ska hållas på ett opersonligt plan. Emellertid gläder det henne att kunna meddela att som ett resultat av byråns arbete har alla krav på mig lags ner. Jag tackar henne i överväldigande ordalag och frågar om det i så fall står mig fritt att bjuda henne på middag. Det gör det.

Vi går till Bianchi's. Hon bär en djupt uringad sommarkläning, har inte längre håret instruket bakom öronen och varenda man och kvinna i lokalen stirrar på henne. Jag inser snabbt att mitt vanliga småprat inte duger. Vi har knappt hunnit fram till huvudrätten innan jag får en föreläsning om gapet mellan lag och rättvisa. När notan kommer tar hon den, räknar ut sin hälft till sista öret, lägger på tio procent i dricks och räcker mig summan i kontanter ur sin handväska. Jag förklarar med spelad ilska att jag aldrig tidigare har sett prov på en sådan skamlös integritet, och hon skrattar så att hon nästan trillar av stolen.

Ett halvår senare, efter att först ha inhämtat tillstånd av mina arbetsgivare, frågar jag henne om hon kan tänka sig att gifta sig med en spion. Det kan hon. Nu är det underrättelsetjänstens tur att bjuda henne på middag. Två veckor senare upplyser hon mig om att hon beslutat sig för att göra ett uppehåll i sin juridiska

karriär och genomgå Kontorets utbildning för äkta makar som inom kort ska stationeras i fiendliga omgivningar. Hon vill att jag ska veta att hon fattat sitt beslut av egen fri vilja och inte av kärlek till mig. Hon tvekade, men lät sig övertalas av sin plikt känsla mot nationen.

Hon fullgör utbildningen med högsta vitsord. En vecka senare blir jag stationerad vid den brittiska ambassaden i Moskva som andresekreterare (i handelsavdelningen) åtföljd av min hustru Prudence. I själva verket var Moskva den enda stationering som vi delade. Orsakerna till detta var inget som Prue kan lastas för. Jag ska strax komma till dem.

I två decennier, först tillsammans med Prue och sedan på egen hand, har jag tjänat min drottning under diplomatisk eller konsulär täckmantel i Moskva, Prag, Bukarest, Budapest, Tblisi, Trieste, Helsingfors och nu senast i Tallinn, med uppgift att rekrytera och handleda hemliga agenter av alla de slag. Jag har aldrig blivit inbjuden att sitta vid de mäktigas bord där de politiska riktlinjerna dras upp, och det är jag tacksam för. Den borne agenthandledaren ute på fältet svarar bara inför sig själv. Han kan ta emot sina order från London, men ute på fältet har han sitt eget och sina agents öde i helt egna händer. Och när hans aktiva år är till ända finns det inte många reträttplatser för en trälände spion på väg mot femtioårsåldern som avskyr pappersarbete och har ett CV som vittnar om en medelmåttig diplomat som aldrig gjort karriär.

*

Julhelgen närmar sig. Räkenskapens dag har infunnit sig för mig. Djupt nere i katakomberna i säkerhetstjänstens högkvarter invid Themsen blir jag eskorterad till ett litet lufttomt intervjurum och tas emot av en leende, intelligent kvinna av obestämd ålder. Det är Moira från HR-avdelningen. Det har alltid vilat något lite mystiskt över dessa Moira hos säkerhetstjänsten.

De vet mer om en än man vet själv, men de berättar inte vad det är eller om de gillar det eller inte.

”Och hur är det med din *Prue*?” frågar Moira intresserat. ”Har hon överlevt advokatbyråns sammanslagning nyligen? Det måste ha varit påfrestande för henne, kan jag tänka mig.”

Tack ska du ha, Moira, det var inte det minsta påfrestande, och gratulerar till att du har gjort din hemläxa ordentligt. Jag hade inte väntat mig något annat.

”Hon mår väl *bra*, hoppas jag? Det hoppas jag ni *båda* gör?” – med en ton av oro som jag väljer att inte låtsas om. ”Nu när ni är tryggt *hemmastadda*.”

”Vi mår utmärkt, Moira. Mycket lyckligt återförenade, tack.”

Och var nu så hygglig och läs upp dödsdomen för mig så att vi får det överstökad. Men Moira har sina metoder. Som nästa ämne på hennes lista kommer vår dotter Stephanie.

”Och inte så mycket *växtvärk* längre, antar jag, nu när hon är tryggt inskriven på universitetet.”

”Ingen alls, tack, Moira. Hennes lärare är fulla av beröm för henne”, svarar jag.

Men det jag egentligen tänker är: tala nu om för mig att ni har beslutat en torsdagseftermiddag för mitt avskedsparty, för ingen gillar fredagar, och om jag vill ha vänligheten att ta med mig min kopp kallt kaffe tre dörrar längre bort i korridoren till Omlokaliseringsavdelningen, så kommer de att erbjuda mig frestande anställningar inom vapenindustrin, bevakningsbranschen eller andra reträttposter för gamla spioner som tjänster inom riksantikvarieämbetet, motorförarnas riksorganisation och privatskolor som söker assisterande skattmästare. Det kommer därför som en överraskning för mig när hon med glad uppsyn tillkännager:

”Jo, vi *har* faktiskt ett uppdrag åt dig, Nat, om du skulle vara intresserad.”

Intresserad? Moira, jag skulle inte kunna vara mer intresserad. Men bara försiktigt intresserad, för jag tror att jag vet vad

ni tänker erbjuda mig – en misstanke som besannas när hon ger mig en absolut nybörjarintroduktion till det ryska hotet.

”Jag behöver väl inte tala om för dig att Moskvacentret håller på att köra oss i *botten* här i London, liksom överallt annars också, Nat.”

Nej, Moira, det behöver du inte tala om för mig. Jag har varnat ledningen för samma sak i årtal.

”De är jobbigare än någonsin, fräckare, mer förslagna och fler. Håller du med om den beskrivningen?”

Det gör jag, Moira, det gör jag verkligen. Läs min slutrapport från det soliga Estland.

”Och ända sedan vi sparkade ut deras *legala* spioner en masse” – det vill säga spioner med diplomatisk täckmantel, sådana som jag – ”så har de översvämmat landet med *illegala* diton”, fortsätter hon indignerat, ”som jag tror du håller med om är besvärligast av alla *och* de svåraste att röka ut. Vill du fråga något?”

Kan ju alltid försöka. Ge det en chans. Har inget att förlora.

”Jo, innan du går vidare, Moira.”

”Ja?”

”Det slog mig just att det kan finnas en öppning för mig i Rysslandsbyrån. De har en full uppsättning pigga och unga kontorsmatadorer, det vet vi *alla*. Men vad sägs om en erfaren snabbfotad brandman, en ärrad veteran som talar ryska som en infödd, som jag själv, och som kan flyga vart som helst på inget varsel alls och som kan ta första kontakten med varje potentiell rysk avhoppare eller agent som dyker upp på en station där ingen talar ett ord av språket?”

Moira skakar redan på huvudet.

”Inte en chans, tyvärr, Nat. Jag nämnde ditt namn för Bryn. Han är benhård.”

Det finns bara en Bryn på Kontoret: Bryn Sykes-Jordan är hans fulla namn, förkortat till Bryn Jordan i allmänt tal, chef på livstid över Rysslandsbyrån och en gång i tiden min chef på stationen i Moskva.

”Varför inte?” envisas jag.

”Det vet du mycket väl. Därför att genomsnittsåldern i Rysslandsbyrån är trettiofire år, med Bryn inräknad. De flesta har en akademisk examen, *alla* är skärpta, *alla* besitter avancerad datorkunskap. Även om du är perfekt för övrigt, så uppfyller du inte riktigt de kriterierna. Eller hur, Nat?”

”Och Bryn finns händelsevis inte i närheten?” frågar jag, som ett sista försök.

”Bryn Jordan befinner sig för ögonblicket i Washington DC, fullt upptagen med att göra det bara Bryn kan göra för att rädda vårt ansträngda förhållande med president Trumps säkerhetstjänster post-Brexit, och får *under inga omständigheter* störas, inte ens av dig, till vilken han skickar sina varmaste hälsningar och kondoleanser. Uppfattat?”

”Uppfattat.”

”Men”, fortsätter hon i gladare ton, ”det finns en öppning som du är *synnerligen* kvalificerad för. Till och med *över*-kvalificerad.”

Här kommer det. Mardrömserbjudandet jag har väntat på ända från första början.

”Jag är ledsn, Moira”, skjuter jag in. ”Men om det är utbildningsavdelningen så ställer jag nog skorna på hyllan. Det är väldigt hyggligt av er, väldigt omtänksamt, men ändå.”

Jag får ett intryck av att jag har sårat henne så jag upprepar att jag är ledsn och har den största aktning för de duktiga männen och kvinnorna på utbildningsavdelningen, men att det ändå är tack men nej tack, varpå hennes ansikte spricker upp i ett oväntat varmt om än lite medlidsamt leende.

”Faktiskt *inte* utbildningsavdelningen, Nat, fast jag är övertygad om att du skulle göra ett utmärkt jobb där. Dom vill gärna byta några ord med dig. Eller ska jag meddela honom att du tänker ställa skorna på hyllan?”

”Dom?”

”Dominic Trench, vår nyutnämnde chef för Londonsektionen. Din före detta chef för stationen i Budapest. Han säger

att ni jobbade storartat bra tillsammans. Det kommer ni säkert att göra igen, det är jag övertygad om. Varför stirrar du på mig så där?”

”Menar du på fullt allvar att Dominic Trench är chef för Londonsektionen?”

”Jag skulle knappast sitta här och *ljuga* för dig, Nat.”

”När blev han det?”

”För en månad sedan. Medan du låg och sov i Tallinn utan att läsa våra nyhetsrapporter. Dom vill träffa dig imorgon förmiddag klockan tio prick. Bekräfta till Viv först.”

”Viv?”

”Hans assistent.”

”Självklart.”